ردیف ویلن
استاد ابوالحسن صبا
تنظیم برای ساز قانون
چپ‌کوک

تنظیم

ملیحه سعیدی

اجرا

بهار امراللهی

مؤسسه‌ی فرهنگی‌ـ هنری ماهور
تهران ۱۴۰۳

فهرست

یادداشت **11**

نشانه‌ها **13**

Âvâz-e Dashti, CD 1 ..... **21** ..... **آواز دشتی، سی‌دی ۱**

01:40	1. Châhârmezrâb	21	۱. چهارمضراب
01:25	2. Darâmad-e Avval	23	۲. درآمد اول
00:30	3. Chupâni (Dashtestâni)	25	۳. چوپانی (دشتستانی)
01:47	4. Zarbi-ye Oshshâq (Owj)	26	۴. ضربی عشاق (اوج)
00:39	5. Dashtestâni (Chupâni)	28	۵. دشتستانی (چوپانی)
00:18	6. Oshshâq (Owj)	29	۶. عشاق (اوج)
01:18	7. Châhârmezrâb-e Oshshâq	29	۷. چهارمضراب عشاق
00:35	8. Darâmad-e Dovvom-e Oshshâq	31	۸. درآمد دوم عشاق
00:39	9. Darâmad-e Sevvom-e Oshshâq	32	۹. درآمد سوم عشاق
01:57	10. Ghamangiz	33	۱۰. غم‌انگیز
01:29	11. Tabari - Amiri (Mâzandarâni)	35	۱۱. طبری ـ امیری (مازندرانی)

Âvâz-e Bayât-e Kord ..... **38** ..... **آواز بیات کرد**

01:34	12. Darâmad	38	۱۲. درآمد
00:41	13. Hazin	40	۱۳. حزین

Âvâz-e Abu'Atâ ..... **41** ..... **آواز ابوعطا**

01:26	14. Châhârmezrâb	41	۱۴. چهارمضراب
01:58	15. Darâmad-e Avval	43	۱۵. درآمد اول
01:13	16. Se Mezrâb	45	۱۶. سه مضراب
01:30	17. Darâmad-e Dovvom (Hâji Hasani)	47	۱۷. درآمد دوم (حاجی حسنی)
00:21	18. Hejâz	49	۱۸. حجاز
01:02	19. Darâmad-e Dovvom-e Hejâz	50	۱۹. درآمد دوم حجاز
00:58	20. Darâmad-e Sevvom-e Hejâz	51	۲۰. درآمد سوم حجاز
00:20	21. Darâmad-e Châhârom-e Hejâz	52	۲۱. درآمد چهارم حجاز
01:15	22. Baghdâdi	53	۲۲. بغدادی
01:14	23. Châhârbagh (Châhârpâre)	54	۲۳. چهارباغ (چهارپاره)
01:27	24. Gabri	56	۲۴. گبری

Âvâz-e Afshâri ..... **58** ..... **آواز افشاری**

01:43	25. Châhârmezrâb	58	۲۵. چهارمضراب
00:32	26. Darâmad-e Avval	60	۲۶. درآمد اول
00:48	27. Darâmad-e Dovvom	61	۲۷. درآمد دوم
00:56	28. Darâmad-e Sevvom	62	۲۸. درآمد سوم
00:49	29. Darâmad-e Châhârom	64	۲۹. درآمد چهارم
00:18	30. Qarâ'i	65	۳۰. قرایی
01:02	31. Darâmad-e Dovvom-e Qarâ'i	65	۳۱. درآمد دوم قرایی
00:25	32. Rohâb	66	۳۲. رهاب
01:01	33. Darâmad-e Dovvom-e Rohâb	67	۳۳. درآمد دوم رهاب
00:20	34. Arâq	68	۳۴. عراق
00:59	35. Darâmad-e Dovvom-e Arâq	68	۳۵. درآمد دوم عراق
00:41	36. Hazin	70	۳۶. حزین
01:46	37. Masnavi	71	۳۷. مثنوی

Âvâz-e Bayât-e Tork ..... **73** ..... **آواز بیات ترک**

01:30	38. Châhârmezrâb	73	۳۸. چهارمضراب
00:39	39. Darâmad-e Avval	75	۳۹. درآمد اول
00:45	40. Darâmad-e Dovvom (Kereshme)	75	۴۰. درآمد دوم (کرشمه)
00:50	41. Hazin	76	۴۱. حزین
00:38	42. Dâd	77	۴۲. داد
00:54	43. Hazin (Dâd)	78	۴۳. حزین (داد)
01:19	44. Shahâbi	79	۴۴. شهابی
00:49	45. Dogâh	81	۴۵. دوگاه
00:28	46. Feyli	82	۴۶. فِیلی
01:18	47. Darâmad-e Dovvom-e Feyli & Kereshme	83	۴۷. درآمد دوم فیلی و کرشمه
00:42	48. Ruh-ol-arvâh	85	۴۸. روح‌الارواح
00:25	49. Shekaste	85	۴۹. شکسته
01:16	50. Darâmad-e Dovvom-e Shekaste (Kereshme)	86	۵۰. درآمد دوم شکسته (کرشمه)
00:33	51. Forud	88	۵۱. فرود
03:04	52. Masnavi	88	۵۲. مثنوی

Dastgâh-e Shur, CD 2 ..... **92** ..... **دستگاه شور، سی‌دی ۲**

03:15	1. Châhârmezrâb	92	۱. چهارمضراب
00:59	2. Âvâz & Darâmad-e Avval	96	۲. آواز و درآمد اول
00:30	3. Darâmad-e Dovvom (Rohâb)	97	۳. درآمد دوم (رهاب)
00:26	4. Darâmad-e Sevvom	98	۴. درآمد سوم

00:44	5. Gerâyli	99	۵. گرایلی
00:45	6. Darâmad-e Avval & Dovvom-e Shahnâz (Kereshme)	100	۶. درآمد اول و دوم شهناز (کرشمه)
01:05	7. Razavi & Kereshme-ye Razavi	101	۷. رضوی و کرشمه‌ی رضوی
00:34	8. Hoseyni & Châhârmezrâb	102	۸. حسینی و چهارمضراب
00:13	9. Hoseyni	103	۹. حسینی
00:16	10. Kereshme-ye Hoseyni	104	۱۰. کرشمه‌ی حسینی
00:25	11. Zarbi-ye Hoseyni	104	۱۱. ضربی حسینی
00:19	12. Bozorg	104	۱۲. بزرگ
00:19	13. Khâra	105	۱۳. خارا
00:36	14. Forud	106	۱۴. فرود
00:32	15. Mollânâzi	106	۱۵. ملانازی
02:44	16. Gerâyli	107	۱۶. گرایلی
	Âvâz-e Bayât-e Esfahân	**111**	**آواز بیات اصفهان**
01:37	17. Châhârmezrâb	111	۱۷. چهارمضراب
00:53	18. Darâmad-e Avval	113	۱۸. درآمد اول
01:23	19. Darâmad-e Dovvom	114	۱۹. درآمد دوم
00:21	20. Bayât-e Râje	116	۲۰. بیات راجع
00:51	21. Darâmad-e Dovvom-e Bayât-e Râje	117	۲۱. درآمد دوم بیات راجع
00:21	22. Owj	118	۲۲. اوج
00:27	23. Oshshâq	118	۲۳. عشاق
01:09	24. Darâmad-e Dovvom-e Oshshâq	119	۲۴. درآمد دوم عشاق (کرشمه)
01:17	25. Darâmad-e Masnavi & Masnavi	120	۲۵. درآمد مثنوی و مثنوی
01:20	26. Gushe-ye Oshshâq	122	۲۶. گوشه‌ی عشاق
	Dastgâh-e Homâyun	**124**	**دستگاه همایون**
01:27	27. Châhârmezrâb	124	۲۷. چهارمضراب
01:08	28. Darâmad-e Avval	126	۲۸. درآمد اول
00:40	29. Darâmad-e Dovvom	127	۲۹. درآمد دوم
01:23	30. Darâmad-e Chakâvak & Chakâvak	128	۳۰. درآمد چکاوک و چکاوک
00:31	31. Bidâd	130	۳۱. بیداد
00:58	32. Darâmad-e Dovvom-e Bidâd	131	۳۲. درآمد دوم بیداد
00:59	33. Leyli-o Majnun	132	۳۳. لیلی و مجنون
00:45	34. Bakhtiyâri	133	۳۴. بختیاری
01:03	35. Shushtari & Kereshme-ye Shushtari	134	۳۵. شوشتری و کرشمه‌ی شوشتری
00:54	36. Zarbi-ye Shushtari	135	۳۶. ضربی شوشتری

Dastgâh-e Segâh ..... **137** ..... **دستگاه سه‌گاه**

02:02	37. Châhârmezrâb 137	.....	۳۷. چهارمضراب
00:34	38. Darâmad-e Avval 140	.....	۳۸. درآمد اول
00:50	39. Darâmad-e Dovvom 140	.....	۳۹. درآمد دوم
01:55	40. Darâmad-e Sevvom 141	.....	۴۰. درآمد سوم
00:37	41. Zâbol 143	.....	۴۱. زابل
00:52	42. Darâmad-e Dovvom-e Zâbol 144	.....	۴۲. درآمد دوم زابل
00:52	43. Darâmad & Châhârmezrâb-e Mokhâlef 146	.....	۴۳. درآمد و چهارمضراب مخالف
00:39	44. Mokhâlef 147	.....	۴۴. مخالف
00:39	45. Darâmad-e Dovvom-e Mokhâlef 148	.....	۴۵. درآمد دوم مخالف
00:20	46. Darâmad-e Sevvom-e Mokhâlef ... 149	.....	۴۶. درآمد سوم مخالف
00:23	47. Maghlub 149	.....	۴۷. مغلوب
01:08	48. Masnavi-ye Mokhâlef 150	.....	۴۸. مثنوی مخالف
01:36	49. Muye 151	.....	۴۹. مویه

Dastgâh-e Châhârgâh, CD 3 ..... **154** ..... **دستگاه چهارگاه، سی‌دی ۳**

00:55	1. Châhârmezrâb 154	.....	۱. چهارمضراب
00:25	2. Darâmad-e Avval 155	.....	۲. درآمد اول
01:00	3. Darâmad-e Dovvom 156	.....	۳. درآمد دوم
01:27	4. Darâmad-e Avval & Dovvom-e Zâbol 157	.....	۴. درآمد اول و دوم زابل
00:22	5. Moqaddame-ye Hesâr & Hesâr 159	.....	۵. مقدمه‌ی حصار و حصار
00:34	6. Darâmad-e Dovvom-e Hesâr 159	.....	۶. درآمد دوم حصار
00:14	7. Kereshme-ye Hesâr 160	.....	۷. کرشمه‌ی حصار
00:11	8. Zangule 160	.....	۸. زنگوله
00:45	9. Naghme 161	.....	۹. نغمه
00:47	10. Darâmad-e Dovvom-e Muye 162	.....	۱۰. درآمد اول و دوم مویه
00:23	11. Mokhâlef 162	.....	۱۱. مخالف
01:29	12. Darâmad-e Dovvom-e Mokhâlef .. 163	.....	۱۲. درآمد دوم مخالف
00:16	13. Châhârmezrâb-e Mokhâlef 165	.....	۱۳. چهارمضراب مخالف
00:23	14. Darâmad-e Sevvom-e Mokhâlef ... 165	.....	۱۴. درآمد سوم مخالف (کرشمه)
00:23	15. Maghlub 166	.....	۱۵. مغلوب
00:39	16. Darâmad-e Dovvom-e Maghlub .. 166	.....	۱۶. درآمد دوم مغلوب
01:33	17. Mansuri & Châhârmezrâb 167	.....	۱۷. منصوری و چهارمضراب
00:42	18. Darâmad-e Dovvom-e Mansuri .. 170	.....	۱۸. درآمد دوم منصوری
01:09	19. Zarbi-ye Mansuri 171	.....	۱۹. ضربی منصوری

Dastgâh-e Mâhur ..... **173** ..... **دستگاه ماهور**

01:59 20. Châhârmezrâb ..... 173 ..... ۲۰. چهارمضراب
00:29 21. Darâmad-e Avval ..... 176 ..... ۲۱. درآمد اول
01:03 22. Darâmad-e Dovvom ..... 176 ..... ۲۲. درآمد دوم
00:51 23. Dâd (Tusi) ..... 178 ..... ۲۳. داد (طوسی)
01:15 24. Darâmad-e Dovvom-e Dâd ..... 179 ..... ۲۴. درآمد دوم داد
00:46 25. Darâmad-e Sevvom-e Dâd ..... 180 ..... ۲۵. درآمد سوم داد
00:16 26. Delkash ..... 182 ..... ۲۶. دلکش
00:32 27. Darâmad-e Dovvom-e Delkash .. 182 ..... ۲۷. درآمد دوم دلکش
00:45 28. Razavi ..... 183 ..... ۲۸. رضوی
01:03 29. Zarbi-ye Razavi & Razavi count. .. 184 ..... ۲۹. ضربی رضوی و ادامه‌ی رضوی
00:32 30. Neyriz ..... 185 ..... ۳۰. نیریز
00:41 31. Shekaste ..... 186 ..... ۳۱. شکسته
01:05 32. Darâmad-e Dovvom-e Shekaste ... 187 ..... ۳۲. درآمد دوم شکسته
00:37 33. Arâq & Darâmad-e Dovvom-e Arâq ..... 188 ..... ۳۳. عراق و درآمد دوم عراق
00:27 34. Hazin ..... 189 ..... ۳۴. حزین
00:44 35. Nahib ..... 189 ..... ۳۵. نهیب
00:55 36. Kereshme & Forud ..... 190 - 191 ..... ۳۶. کرشمه و فرود

Dastgâh-e Navâ ..... **192** ..... **دستگاه نوا**

01:14 37. Châhârmezrâb ..... 192 ..... ۳۷. چهارمضراب
00:46 38. Darâmad-e Avval ..... 193 ..... ۳۸. درآمد اول
00:30 39. Darâmad-e Dovvom ..... 194 ..... ۳۹. درآمد دوم
00:38 40. Panje Kordi ..... 195 ..... ۴۰. پنجه کردی
00:56 41. Darâmad-e Sevvom ..... 196 ..... ۴۱. درآمد سوم
00:42 42. Kereshme ..... 197 ..... ۴۲. کرشمه
00:32 43. Zarbi-ye Darâmad ..... 198 ..... ۴۳. ضربی درآمد
00:27 44. Darâmad-e Châhârom ..... 199 ..... ۴۴. درآمد چهارم
00:32 45. Gardâniye ..... 199 ..... ۴۵. گردانیه
00:21 46. Gavesht ..... 200 ..... ۴۶. گوشت
00:30 47. Darâmad-e Avval & Dovvom-e Bayât-e Râje ..... 200 ..... ۴۷. درآمد اول و دوم بیات راجع
00:17 48. Neyshâburak ..... 201 ..... ۴۸. نیشابورک
00:45 49. Darâmad-e Dovvom-e Neyshâburak .. 201 ..... ۴۹. درآمد دوم نیشابورک
00:42 50. Oshshâq ..... 202 ..... ۵۰. عشاق
00:26 51. Arâq ..... 203 ..... ۵۱. عراق
01:06 52. Darâmad-e Dovvom-e Arâq ..... 204 ..... ۵۲. درآمد دوم عراق

00:53	53. Nahoft	205	۵۳. نهفت
00:32	54. Darâmad-e Dovvom-e Nahoft	206	۵۴. درآمد دوم نهفت
00:30	55. Darâmad-e Sevvom-e Nahoft	207	۵۵. درآمد سوم نهفت
00:52	56. Rohâb & Kereshme	207-208	۵۶. رهاب و کرشمه
00:33	57. Takht-e Tâqdis (Takht-e Kâvus)	208	۵۷. تخت طاقدیس (تخت کاووس)
01:16	58. Darâmad-e Avval & Dovvom-e Ashirân	209	۵۸. درآمد اول و دوم عشیران
00:35	59. Hoseyni (Malek Hoseyni)	210	۵۹. حسینی (ملک حسینی)
01:00	60. Darâmad-e Dovvom-e Hoseyni	211	۶۰. درآمد دوم حسینی
00:41	61. Busalik	212	۶۱. بوسلیک
00:35	62. Neyriz	213	۶۲. نیریز
00:45	63. Forud	213	۶۳. فرود
	Dastgâh-e Râst Panjgâh	**215**	**دستگاه راست‌پنج‌گاه**
00:35	64. Châhârmezrâb	215	۶۴. چهارمضراب
00:22	65. Darâmad-e Avval	216	۶۵. درآمد اول
00:46	66. Darâmad-e Dovvom	216	۶۶. درآمد دوم
00:49	67. Darâmad-e Sevvom	217	۶۷. درآمد سوم
01:04	68. Darâmad-e Zang-e Shotor & Zang-e Shotor	218	۶۸. درآمد زنگ شتر و زنگ شتر
00:42	69. Zangule	219	۶۹. زنگوله
00:56	70. Naghme	220	۷۰. نغمه
00:23	71. Neyriz	222	۷۱. نیریز
00:38	72. Panjgâh & Sepehr	222	۷۲. پنجگاه و سپهر
00:36	73. Oshshâq	223	۷۳. عشاق
01:00	74. Mobarqa' & Sepehr	223-224	۷۴. مبرقع و سپهر
00:22	75. Zangule	225	۷۵. زنگوله
00:29	76. Nafir	225	۷۶. نفیر
00:49	77. Tarz	226	۷۷. طرز
01:17	78. Darâmad-e Dovvom-e Tarz	226	۷۸. درآمد دوم طرز
00:53	79. Leyli-o Majnun	228	۷۹. لیلی و مجنون
00:38	80. Râk-e Abdollâh	228	۸۰. راک عبدالله
00:51	81. Forud	229	۸۱. فرود

یادداشت

زیبایی و ارزش واقعی موسیقی در این است که انسان‌ها را به هم وصل کند. موسیقی پیامی دارد و موسیقیدان پیام‌آورش و آن پیامی نیست جز «صلح و آرامش و عشق». آرزوی قلبی نگارنده نیز همیشه همین بوده و تا ابد نیز همین خواهد بود.

به امید ریشه‌دار شدن تک‌تک عزیزانی که عاشقانه رهرو مکتب این عشق جاودان هستند.

این مجموعه براساس *ردیف ویلن استاد ابوالحسن صبا* در چپ‌کوک تهیه و تدوین شده است. از آنجا که این استاد ارجمند ازجمله استادانی بودند که این رسالت را به‌درستی به انجام رساندند و با توجه به اینکه نگارنده نوازندگی ویلن ایرانی را نزد استادان بزرگ و ارجمندی همچون استاد علی تجویدی و استاد رحمت‌الله بدیعی آموختم، لذا بر آن شدم تا ردیف راست‌کوک و چپ‌کوک استاد ابوالحسن صبا را براساس اجرای استاد رحمت‌الله بدیعی برای ساز قانون تنظیم کنم. بدین شکل این امکان برای هنرجویان عزیز قانون فراهم خواهد شد تا با سایر ردیف‌ها نیز آشنایی پیدا کنند. گستره‌ی صوتی و امکانات اجرایی ساز قانون امکان ترجمه‌ی منابع گسترده و متنوعی از کارگان موسیقی کلاسیک ایرانی را در اختیار می‌گذارد و در بازنویسی این ردیف، علاوه بر ترجمه‌ی برخی تکنیک‌های مخصوص ساز ویلن، از امکانات و تکنیک‌های ویژه‌ی ساز قانون ــ اعم از تکنیک‌های ده‌انگشتی، آکُرد، آرپژ، انواع ویبراسیون‌ها و گلیساندوها و غیره ــ استفاده شده است. به امید آنکه این مجموعه مورد استفاده‌ی هنرجویان ساز قانون قرار گیرد.

در اینجا بر خود لازم می‌دانم از استاد داریوش صفوت که در زمینه‌ی شناخت ردیف استاد صبا از همراهی ایشان بهره‌های بسیار بردم، قدردانی کنم. از خانم ارفع اطرایی، بزرگ‌بانوی موسیقی ایران و نوازنده‌ی سنتور نیز تشکر و قدردانی می‌نمایم.

از فرزند هنری عزیزم سرکار خانم بهار امراللهی که وظیفه‌ی نواختن آثار تنظیم‌شده و بازبینی نهایی را برعهده داشتند سپاسگزارم. همچنین از فرزند هنری عزیزم جناب آقای صمد عبدی که وظیفه‌ی نگارش و ویرایش نت‌ها را برعهده داشتند تشکر می‌کنم و از سرکار خانم رامینا وثوقی جهرمی که در نگارش نت‌های این مجموعه ما را یاری دادند سپاسگزارم.

در پایان از جناب آقای محمد موسوی، مدیر مؤسسه‌ی فرهنگی‌ـ هنری ماهور، که چاپ و انتشار این مجموعه را متقبل شدند کمال تشکر را دارم.

ملیحه سعیدی، ۱۴۰۳

تقدیم به فرزندان عزیزم مهندس علیرضا ستوده و الهام ستوده که در گذشته و حال به‌دلیل مشغله‌ی کاری (فعالیت‌های هنری) در زمینه‌ی احیای ساز قانون نتوانستم آنگونه که باید مادرانه در کنارشان باشم و آنها تاکنون، همواره، صبورانه در کنارم بوده‌اند و حمایتم کرده‌اند.
ملیحه سعیدی ــ ۱۴۰۳